

الگوی اُبوت

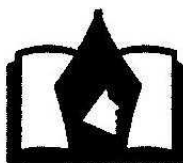
(یک مرد (پدری / همسری) در تحکیم خانواده با الگوگیری از اُبوت پیامبر (ﷺ))

نویسندگان: دکتر نذرت بهزاد پور، خدیجه جلالی دیباجی، سمیه صیادی،
عائفه مودودی، مرضیه کرات، فاطمه ریحانی

جمعیت بانوان فرهیخته استان تهران

سازمان تبلیغات اسلامی استان تهران

مجمع آموزش علوم اسلامی کربل

جمعیت بانوان فرهیخته و فعال عرصه فرهنگ دینی
استان تهران

استان تهران

عنوان و نام پدیدآور	الگوی ابوت: جایگاه پدری و همسری در تحکیم خانواده با الگوگیری از ابوت پیامبر (صلی الله علیه وآله)/ نویسندگان سیمیندخت بهزادپور... [و دیگران]
مشخصات نشر	تهران: اسرار علم، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۲۳۲ص. : جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۷۶۹-۳۵-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	نویسندگان سیمیندخت بهزادپور، خدیجه جلالی دیباجی، سمیه صیادی، عاطفه مسعودی، مرضیه کرات، فاطمه ریحانی
عنوان دیگر	جایگاه پدری و همسری در تحکیم خانواده با الگوگیری از ابوت پیامبر (ص)
موضوع	Fatherhood -- Religious aspects -- Islam
موضوع	محمد (صلی الله علیه وآله)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت -- پدر Fatherhood -- *Muhammad, Prophet
موضوع	پدران -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام Fathers -- Religious aspects -- Islam
موضوع	خانواده‌ها -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام Islam Families -- Religious aspects --
شناسه افزوده	بهزاد پور، سیمیندخت، ۱۳۳۲ -
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ BPT۵۳/۶۱
رده بندی دیویی	۳۹۷/۶
شماره کتابشناسی ملی	۵۷۰۰۳۳

الگوی ابوت (جایگاه مرد پدری / همسری) در تحکیم خانواده با الگوگیری از ابوت پیامبر (صلی الله علیه وآله)

نویسندگان: سیمیندخت بهزاد پور، خدیجه جلالی دیباجی، سمیه صیادی، عاطفه مسعودی،

مرضیه کرات، فاطمه ریحانی

صفحه آرای و جلد: سعیده بابایی

تایپ: افسانه قربانی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

ناشر: نشر اسرار علم

چاپ: صادق

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۶۹-۳۵-۴

قیمت: ۲۰/۰۰۰ تومان

تهران، میدان انقلاب اسلامی، خیابان کارگر جنوبی، خیابان لبافی‌نژاد، پلاک ۳۰۰

۶۶۹۴۷۱۹۳ - ۰۹۱۲۸۰۲۵۵۱۴ - ۶۶۹۲۵۳۲۰

دیباچه

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي شَرَعَ الْإِسْلَامَ فَسَهَّلَ شَرَائِعَهُ لِمَنْ وَرَدَهُ وَ أَعَزَّ أَرْكَانَهُ عَلَى مَنْ غَالَبَهُ فَجَعَلَهُ أَمْنًا لِمَنْ عَلِقَهُ وَ سَلَامًا لِمَنْ دَخَلَهُ وَ بُرْهَانًا لِمَنْ تَكَلَّمَ بِهِ وَ شَاهِدًا لِمَنْ خَاصَمَ عَنْهُ وَ نُورًا لِمَنْ اسْتَضَاءَ بِهِ وَ فَهْمًا لِمَنْ عَقَلَ وَ لُبًّا لِمَنْ تَذَكَّرَ وَ آيَةً لِمَنْ تَوَسَّمَ... (نهج البلاغه، خطبه، ۱۰۶)

ستایش خدایندی را سزااست که راه اسلام را گشود و راه نوشیدن آب زلالش را بر تشنگان آسان فرمود. ستونهای اسلام را در برابر ستیزه جویان استوار کرد و آن را پناهگاه امنی برای پناه برندگان و مایه آرامش برای واردشوندگان قرار داد.

اسلام، حجت و بهانه برای گویندگان و گواه روشن برای دفاع کنندگان و نور هدایت گر برای روشنی خواهان و مایه فهمیدن را بر خردمندان و عقل و درک برای تدبیرکنندگان و نشانه گویا برای جویندگان حق....

خانواده؛ قدیمی ترین، مهم ترین و کوچکترین جامعه انسانی است که هنوز در مقابل تهاجمات گسترده ضد خود مقاومت کرده و جوامع را برای یافتن و شش به جای خود عاجز کرده است. تأثیر و تأثرات عمیق این نهاد مهم در جامعه به گونه ای است که متفکران یکی از علل اساسی توسعه بسیاری جرایم و بزهکاری های جوانان در جامعه را، سستی این نهاد می دانند. متأسفانه امروز، خانواده دچار تلاطم و تحولات بسیاری گشته و برخی از مکاتب و اندیشه های کم رنگ شدن بسیاری از کارکردهای خانواده را سببی جهت واسپاری کارکردهایش به سازمان های جانشین می دانند به گونه ای که این نظر، با پشتیبانی نظام های حکومتی غرب، استقلال نظام خانواده را کمرنگ و توانمندی آن را برای حل معضلات خود زیر سؤال برده اند.

مطابق آموزه های دینی یکی از ستون های اصلی پا برجایی خانواده، جایگاه مادری (محبت و عاطفه) و جایگاه پدری و قوامیت اوست که پس از ارائه افکار منحط فروید در کوییدن اقتدار پدر و اشاعه این افکار توسط فمینیست ها، تحولات خانواده و تزلزل آن شتاب بیشتری به خود گرفته است. فمینیست ها با شعار مبارزه با استبداد خانگی از هر عاملی برای رهاسازی فرزندان از قید تربیت پدر (حتی مادر) کمک گرفته اند، غافل از آن که محبت مادری در سایه اقتدار پدر می تواند نقش تربیتی خود را به خوبی ایفا کند. توجه و تعامل مذهب با خانواده تا آن جاست که به نظر می رسد یکی از اهداف انبیاء ایجاد خانواده سالم و ابقای قوانین متوازن آن است که در اسلام به صورت کامل به طریق ذیل طراحی شده است:

- ارائه قوانین متناسب و متوازن در تبیین جایگاه صحیح اقتدار والدین و سایر اعضای خانواده؛
- ذکر ابعاد مختلف نقش ابوت پیامبر (ﷺ) و علی (علیه السلام) برای امت در درک مفهوم وسیع قوامیت مردان جهت الگوگیری؛
- طراحی خانواده مطلوب طراز اسلام به طریق کاربردی با ارائه جنبه‌های مختلف خانواده معصومین (پیامبران، پیامبر اسلام ﷺ، امامان علیهم السلام) به ویژه زندگی حضرت زهرا (علیها السلام) و حضرت علی (علیه السلام).
- دستور ریح‌لهی، در سرلوحه قرار دادن تمامی زندگی پیامبر اسلام، از ابتدای زندگی تا انتهای آن در جنبه‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی و... است.
- در اتصال این... بخش فردی، اجتماعی و خانوادگی) پیامبر (ﷺ) فرمودند: «أَنَا وَ عَلِيٌّ أَبَوَاهُ هَذِهِ الْأُمَّةُ».
- ابوت پیامبر (ﷺ) یکی از ابعاد مهم ایشانی است که نشان از ویژگی‌های مهم شخصیتی و مسئولیت گسترده ایشانی دارد که می‌توان آن را از حدیث برای تبیین جایگاه پدر، به این مهم دست پیدا کرد.
- مسئولیت پدری، مسئولیت بسیار سنگینی است که با آگاهی، خلاقیت، فداکاری و اخلاق همراه است. به فرموده پیامبر پدر مسئول است: «الرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ وَ هُوَ مَسْئُولٌ عَنْهُمْ». او مسئول است اعتماد را در درون خانواده بیاورد، مراقب فرزندان باشد، زمینه را برای استقلال و آزادی فراهم آورد و مخاطرات را از آنها دور سازد. پدر از نظر تربیتی به منزله راهنما، معلم، مرشد فکری و عملی و الگوی رفتاری است. باید در نظر داشت که تصور کودک از پدر، فشار و شجاع است به گونه‌ای که شغل، موقعیت پدر، پایگاه اقتصادی، نظریات و تحصیلات پدر در زندان نقش به‌سزایی ایفا می‌کند، فرزند در مسیر رشد و شکل‌گیری شخصیت خود با افراد زیادی در ارتباط است و از آنها تأثیر می‌پذیرد. چنانچه پدر بتواند به گونه‌ای رفتار کند که فرزند، جنبه‌های مثبت و سازنده رفتارهای پدر را مشاهده کند به سلامت زندگی فرزندش کمک کرده است. اگر پدری دچار مشکلات اخلاقی شود، بر شخصیت کودک تأثیر می‌گذارد و کودک با سرافکندگی به زندگی ادامه می‌دهد.
- از بررسی نتایج برخی تحقیقات که در دهه آخر قرن بیستم در جهان انجام شده در می‌یابیم: یکی از عوامل ضعف خانواده‌های امروزی، کاهش نقش پدر در خانواده است.
- برخی وظیفه تربیتی پدر را منکر شده و اگر هم پذیرفته‌اند، به حداقل اکتفا کرده‌اند و این خود بحران‌هایی را برای خانواده امروز به بار آورده است و از طرفی دیگر جایگاه پدر که از مهم‌ترین

ستون‌های برپایی خانواده است که از ناحیه استکبار جهانی هدف قرار گرفته است و این هدف چند قرنی است که در کشورهای غربی با ظهور مکاتب مادی نوین، مارکسیسم فرانکفورت و... و توسعه تفکرات فمینیستی به جریانات خرنده‌ای تبدیل شده که نه تنها در صدد حذف نقش پدر و همسر از خانواده شده بلکه از عرصه‌های مهم و مختلف اجتماعی برآمده و با رهبری این حرکت به تحریک خانم‌ها علیه مردان خود پرداخته است و با شعار برابری حقوق زن و مرد (برخلاف دستورات دینی و قرآنی در اسلام)، طرح - بند شوهری برای خانم‌ها در برابر چند همسری آقایان و... به اشاعه آن پرداخته است. حتی ر کشور ما نیز برخی از نشریات مرتبط با زنان در همین سال‌ها مجوز فعالیت گرفته و با تمام توان به نقش پدر و آیف مردان تاخته و به طرح گسترده و بی‌رویه مظلومیت زن در جامعه ایران پرداخته‌اند.

قدرت‌های استعماری در ضم بلل قدرت پدر در تلاش هستند تا رقیبانی از درون جامعه (مادر) برای جایگزینی شخصیت‌های اصلی (پدر) و مردان این فکر ایجاد کنند. با این مقدمه شاید بتوان گفت که یکی از مهم‌ترین گام‌ها در جهت بازگرداندن و پابرجایی خانواده، توجه به اصول و پایه‌های استوار خانواده است. جایگاه پدری در کنار جایگاه مادری است که این مهم در محورهای پژوهش، آموزش و تبلیغ و عملداتی که ن این طرح در قالب ذیل پیش‌بینی شده است.

اهداف کلی

۱. آگاه‌سازی و اعتبار بخشی به اهمیت نقش پدران در خانواده؛
۲. بررسی ابعاد مختلف قوامیت و تبیین تأثیر نقش زنان در مقبولیت شخصیت پدر برای فرزندان در خانواده؛
۳. آگاه‌سازی مبتنی بر شناخت آسیب‌ها مرتبط با تضعیف و فقدان جایگاه پدر؛

اهداف رفتاری

۱. بررسی شیوه‌های تربیت پسران در قبول مسئولیت قوامیت و شیوه تربیت دختران در همراهی آن در خانواده؛
۲. بررسی ابزارهای اقتدار مردان: تأمین معاش، مدیریت جنسی، غیرت مدیریتی و سرپرستی خانواده؛

۳. بررسی تفاوت‌های پدر سالاری و مادر سالاری با اقتدار والدین از نگاه دینی؛

۴. بررسی افکار ضد اقتدار پدر و دلایل اصرار بر ترویج این تفکرات در کشورهای اسلامی؛

۵. بررسی روند حرکت فعلی خانواده و علل عقب‌نشینی و گریز مردان از مسئولیت‌های آنها در خانواده؛

۶. بررسی نقش ابوت پدر در اجرای قوانین اخلاقی خانواده؛

۷. الگوسازی اسلامی در جهت بیان جایگاه مهم پدر در خانواده و ایجاد زمینه جهت الگوگیری پدران در وامی از حضرت رسول اکرم ﷺ.

اللهم وفقنا لما تحب و ترضی

خدایه جلالی دیباجی

دیر جمعیت بانوان فرهیخته و کارشناس پژوهشی طرح ابوت

فهرست

تقریظ	۵
دیباچه	ط
اهداف کلی	ک
اهداف رفتاری	ک
مقدمه	۱
۱. ظلم شناخته شده قدیمی	۳
۲. ظلم ناشناخته جدید	۳
أ. گستردگی	۳
ب. تنوع	۳
ج. آغشته شدن به فریب	۳
د. عمق	۴
اهداف تربیتی استعمار	۴
اهرم‌های پشتیبان این هدف	۴
۱. اصرار بر زینت‌پروری و عادت به مخارج سنگین	۵
۲. توسعه خشونت و زن‌ستیزی	۶
۳. پذیرش اصل مرد سالاری	۷
۴. ترویج شعارهای فریب گونه و کاذب (تحت عنوان آزادی، حقوق بشر و...)	۸
۵. منفور و مطرود کردن احساس تعلق به خانواده	۸
عوارض توسعه فرهنگ مادی علیه زن (باز کردن راز)	۹
۱. توسعه همجنس‌گرایی	۹

۲. مردوارگی ۹
۳. خلق جنس جدید ۹
۴. زن‌وارگی مرد ۱۱
۵. قیام مردان علیه زنان ۱۱

فصل اول: مبادی بحث ۱۵

- تعریف خانواده ۱۷
- پیشینه تاریخی ۱۸
- نقش نقش‌های جنسیتی ۱۹

فصل دوم: بررسی مایسه‌ای ساختار خانواده در اسلام و غرب ۲۳

۱. ساختار خانواده در اسلام ۲۵
- ۱-۱ عوامل اولیه ۲۵
- ۲-۱ عوامل ثانویه ۲۵
- ۳-۱ عوامل پشتیبانی ۲۵
۲. ساختار خانواده در غرب ۲۶
- ۱-۲ عوامل اولیه ۲۶
- ۲-۲ عوامل ثانویه ۲۷
- ۳-۲ عوامل پشتیبان ۲۷

فصل سوم: قانون پدری ۳۱

- قانون پدری (ولایت پدر بر فرزند) ۳۳
- ماهیت قانون قیمومیت ۳۴
- مفهوم ولایت پدر ۳۵
- محدوده ولایت ۳۵
- ابعاد ولایت ۳۷
- تفاوت ولایت بر فرزند و قوامیت شوهر بر زن ۳۸
- ولایت پدر و ازدواج دختر دوشیزه ۳۹

حضانت.....	۳۹
انواع حضانت.....	۴۰
مستحقین حضانت.....	۴۰
حضانت مادر.....	۴۱
تفاوت اختیارات مادر و پدر در حضانت.....	۴۳
فصل چهارم: ابوت از نظر اسلام.....	۴۵
۱. ابوت از نظر اسلام.....	۴۷
۲. ضرورت ایجاد امادگی برای سمت پدری.....	۴۸
۱-۲ ترجیح نسبت خانواده بر مصلحت خود.....	۴۸
۲-۲ پذیرش مسئولیت خانوادگی.....	۴۸
۳-۲ فرزند آینه تمام نمای پدر.....	۴۹
۴-۲ تأثیر شخصیت همسر بر فرزند.....	۴۹
۵-۲ فرزند و سرمایه.....	۴۹
۶-۲ لزوم کسب مهارت پدری.....	۵۱
۷-۲ رعایت ادب زندگی.....	۵۲
۸-۲ تعیین سبک زندگی.....	۵۲
۹-۲ هوشیاری پدر در مواجهه با آسیب‌ها و تهدیدات پیش روی تربیت فرزند.....	۵۴
۱۰-۲. ضرورت نظم و برنامه‌ریزی در خانواده.....	۵۶
۱۱-۲ تقدم تربیت عملی بر زبانی.....	۵۷
۱۲-۲ ایجاد فرصت تمرین امور نیک.....	۵۷
۳. وظیفه تربیتی پدر.....	۵۸
مراقبت‌های بعد از ازدواج.....	۵۸
وظایف مراقبتی دوران جنینی.....	۵۹
مراقبت‌های پس از تولد.....	۵۹
حق مشروعیت.....	۵۹
حق حیات.....	۶۰
حق پاک و صالح بودن.....	۶۰

۶۰	حق مقبولیت و پذیرش
۶۰	حق رعایت آداب تولد
۶۱	حق دوست داشته شدن (محبت)
۶۱	حق توجه و بازی
۶۲	حق آموزش مهارت‌های اجتماعی (جامعه‌پذیری)
۶۳	حق حمایت
۶۳	حق تعلیم و تربیت
۶۵	تثبیت جنسی
۶۶	۴. طارتهای تربیتی
۶۶	۱. نظارت مسکنیم
۶۷	۲. نظارت غیر مستقیم
۶۸	تأثیر فرزند بر شخصیت پدر
۷۱	تأثیر عملکرد پدر بر شخصیت مادر و بالعکس
۷۲	تأثیر عملکرد مادر بر نفس پدر
۷۴	تأثیر عملکرد پدر بر شخصیت فرزند
۷۶	تأثیر عملکرد پدر بر شخصیت پسر
۷۹	تأثیر پدر بر شخصیت دختر
۸۳	فصل پنجم: قوامیت مرد
۸۵	طرح مسئله‌ی قوامیت و مفاهیم
۸۶	قوامیت
۸۸	شاخصه‌های قوامیت از نظر دانشمندان
۸۹	تأثیر عوامل بر قوامیت شوهر
۹۰	دامنه قوامیت
۹۰	۱. حیطه حقوق
۹۲	دلایل فضیلت مرد
۹۲	تفاوت‌های زن و مرد
۹۴	حیطه اخلاق در حقوق

۹۴	الف) سفارش به عدالت‌ورزی
۹۴	ب) حسن معاشرت
۹۵	ج) ایجاد حس مشارکت (مشورت)
۹۶	د) رحمت (مهربانی و دلسوزی)
۹۶	و) مراعات زن و نفی ضرر به او
۹۶	۲. اخلاق و ارزش‌ها
۹۷	غیرت
۹۸	مفهوم غیرت
۱۰۱	حجاب
۱۰۱	غیرت و دین
۱۰۳	انواع غیرت
۱۰۴	غیرت مردان
۱۰۵	شرایط غیرت‌ورزی مرد
۱۰۶	حدود غیرت
۱۰۷	نتایج غیرت در حفاظت خانواده
۱۰۷	الف) دقت در محو عوامل زایل‌کننده پاکی نسل
۱۰۷	ب) دقت در عوامل مؤثر در پاکی نسل
۱۰۸	ایجاد پاکی نسل یکی از نمادهای غیرت مرد
۱۱۰	طیب الولاده در معصومین علیهم‌السلام
۱۱۱	پاکی نسل معصومین علیهم‌السلام
۱۱۳	ابعاد قوامیت مرد
۱۱۳	۱. تمکین
۱۱۴	احکام تمکین
۱۱۵	حدود تمکین
۱۱۶	صفات بانوان شایسته
۱۱۷	صالحات
۱۱۸	قانات

حافظات.....	۱۱۹
بما حفظ الله.....	۱۲۱
۲. حق نظارت (اجازه خروج زن از منزل).....	۱۲۲
نقش نظارتی مرد.....	۱۲۲
بررسی علل خروج زن از منزل.....	۱۲۳
۳. حق تأدیب (نشوز).....	۱۲۵
فضا: اسی نزول.....	۱۲۶
مفهوم: اسی.....	۱۲۷
مصاد: نشوز.....	۱۲۹
اصلاح نشوز.....	۱۳۰
برنامه اصلاح نشوز زن (از شادی تا تأدیبی).....	۱۳۱
مرحله اول: آگاهی بخشی.....	۱۳۲
مرحله دوم: ابراز مخالفت (عدم عاطفی).....	۱۳۲
مرحله سوم: کیفری.....	۱۳۴
زدن زن (برخورد فیزیکی).....	۱۳۵
نتیجه.....	۱۳۷
روایات عدم خشونت علیه زنان.....	۱۳۸
حق کنترل.....	۱۴۱
۴. اشتغال زن.....	۱۴۱
۵. حق طلاق.....	۱۴۳
مفهوم طلاق.....	۱۴۴
انواع طلاق.....	۱۴۶
دلیل واگذاری حق طلاق به مرد.....	۱۴۷
۶. حق تولیدمثل.....	۱۴۹
حق کنترل تولیدمثل.....	۱۵۱
مدل استحکام خانواده.....	۱۵۴
فصل ششم: الگوی ابوت.....	۱۵۵

خانواده طراز اسلام	۱۵۷
الگوی ابوت	۱۵۹
انواع ولایت	۱۶۰
الف) پدران حقیقی در روایات	۱۶۰
ب) صفات پیامبر ﷺ به عنوان یک پدر مقتدر در قرآن	۱۶۲
ابوت معصومین علیهم السلام	۱۶۳
الف) دوران حضور امام معصوم علیهم السلام	۱۶۳
ب) ابوت امام در زمان غیبت	۱۶۴
قسم خداوند به سمت پدری	۱۶۵
سیستم اطلاعات خانواده: دیدگاه ابوت معصومین علیهم السلام	۱۷۰
قوامیت پیامبر ﷺ در خانواده و قوامیت شوهر	۱۷۱
دلایل عقب‌نشینی پدران ریفان و لایف خود	۱۷۲
عوامل مؤثر در داخل خانواده	۱۷۵
الف) اموری که مربوط به پدر می‌شود	۱۷۵
ب) اموری که به مادر مربوط می‌شود	۱۷۵
ج) امور مشترک والدین	۱۷۶
عوامل مؤثر در خارج از خانواده	۱۷۷
۱. دسیسه‌های سیاسی	۱۷۷
۲. عدم همخوانی برنامه‌های سازمان‌های اجتماعی با انسجام خانواده	۱۷۸
۳. دوری خانواده از سنت‌های مفید و آموزه‌های دینی	۱۷۹
توطئه فروپاشی خانواده در جهان	۱۷۹
محور اول: شکستن قوانین اخلاقی	۱۸۰
محور دوم: نفی تقدس مقام پدری	۱۸۰
محور سوم: نفی اقتدار پدر	۱۸۲
تأثیرات محور اقتدار پدر	۱۸۳
برنامه فساد زنان و ارتباط آزاد جنسی جوان	۱۸۵
۱. سیر جبر تاریخی	۱۸۶

۲. حاکمیت قوانین زیست‌شناختی ۱۸۶
۳. ایجاد صنعت سلیقه‌سازی ۱۸۶
۴. سرسپردگی علوم در خدمت اهداف مادری ۱۸۷
۵. توسعه فرهنگ برهنگی ۱۸۹
۶. انقلاب جنسی (روابط آزاد) ۱۹۲
۷. تجارت زنان ۱۹۷
- نتیجه گیری ۲۰۱
- منابع و آخذ ۲۰۳

خدای سبحان انسان را دو گونه آفرید (زن و مرد) و از این دو گونه‌گی هدفی داشت، از این رو تربیت را در اسلام دو جنسیتی قرار داد و جنس زن و مرد را از لحاظ صلاحیت ذاتی در قبول مسئولیت و اختیارات یکسان نیافرید، به گونه‌ای که نه تنها تعلیم و تربیت بلکه حتی ایده آن‌ها و نوع سعادت و خوشبختی زن و مرد نیز با یکدیگر متفاوت است.^۱

«قَالَ اخْتَلَفَ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيباً مَفْرُوضاًو لَأُضِلَّهُمْ وَلَا مُبِيتَهُمْ»؛ شیطان گفت: از بندگان تو سهمی معین را خواهم گرفت، آن‌ها را گمراه ساخته و به آرزوهای باطل می‌افکنم.

الکسیس کارل ژرید: نظام تفاوت‌ها آن‌چنان در هستی جاری است که حتی در هر سلول زن، نشانه‌ای از جنس او موجود است. «از این رو نباید یکی را کامل و دیگری را ناقص نامید، بلکه این دو مکمل یکدیگر و دو شاخه از نوع انسانیت هستند.»^۲

از طرفی دیگر، طبیعت مرد و طبیعت زن سر دو می‌خواهند، طرف مقابل در برابر او ضعیف باشد تا بر او حکومت کنند، برخی گمان می‌کنند که با این فرض، میانشان رقابت ایجاد می‌شود در حالی که مرد می‌خواهد از لحاظ جسمی و اراده، قهرمان باشد و زن می‌خواهد از لحاظ روحی و نفوذ قلبی سرآمد باشد؛ از این رو اگر مرد در جنبه مردی خود بکوشد و در جنبه زنی، دیگر هرگز میان آنان رقابت ایجاد نخواهد شد بلکه آن دو بیشتر به یکدیگر نزدیک می‌شوند. طبیعت آن دو را برای هم آفریده و سر اختلاف آنها در وحدت، به هم پیوستگی و تجاذب آنها قرار داده است.

۱. مرتضی مطهری، یادداشت‌های شهید مطهری، چاپ چهارم، تهران: صدرا، ۱۳۸۸، ج ۵، ص ۲۸۱.

۲. سوره نساء، آیه ۱۱۸.

۳. مرتضی مطهری، همان، ص ۲۷۰.

۴. همان.

۵. همان، ص ۱۳۴.

بدین ترتیب رقابت ممکن است میان دو برادر، دو خواهر، حتی پدر و پسر و... ایجاد شود، اما میان زن و مرد ایجاد نخواهد شد؛ زیرا حیطه قدرت نمایی آنان عرصه‌های جداگانه داشته و طبیعت برای شکل‌گیری صحیح آن، سرمایه‌گذاری وسیعی انجام داده است.^۱

در طبیعت انسان، علاوه بر علایق مادی که از حب ذات و نفس برمی‌خیزد، علایق دیگری نیز وجود دارد که حدود و درجه‌اش از این مراتب بالاتر و برتر است. علاقه به ذات از خودخواهی انسان سرچشمه می‌گیرد و کانون آن خود و خودپرستی است در حالی که تمایلات دیگر، ناشی از علاقه به غیر است و منشأ آن گذشت، فداکاری، تحمل کردن رنج خود و راحت دیگری است و علاقه انسان به فرزند و همسر و... از جمله این تمایلات است.^۲ این تمایلات آن‌چنان در موجودات زنده گسترده شده که حتی حیوانات نیز نمی‌توانند با غریزه حب ذات، هدف‌های طبیعت را درباره نوع انجام دهند؛ به این دلیل خداوند مهارت ای دیگری غیر از حب ذات را آفریده که به وسیله آن یک سلسله اهداف دیگر به انجام می‌رسد و غریزه اخلاق پرستی، فرزند دوستی حتی تأهل و... از جمله آنهاست. بر این اساس خداوند در آیه ۲۴ سوره مبارکه روم، این علاقه (مودت و رحمت) را در رده شهوت نیافریده و از آن ستایش و تمجید کرده است.^۳ شاید به این سبب باشد که با کم شدن قدرت شهوانی و جمال زوجین در خانواده، باز علاقه آنان به هم کم نمی‌شود.

مکاتب بشری تصور می‌کنند علاقه زن و مرد به یکدیگر ناشی از علاقه به ذات است و هر یک دیگری را برای خود می‌خواهد، از این رو می‌کوشد دیگری را با ب استفاده در آورده و از او بهره‌کشی کنند.

آنچه مسلم است زن به سبب وضعیت جسمی همواره دچار ظلم مستماری تاریخی بوده و فقط در طول تاریخ اشکال این ظلم متفاوت شده و دائماً این ستم عمیق‌تر و پیچیده‌تر شده و به تازگی در دو سطح است:

۱. مرتضی مطهری، یادداشت‌های شهید مطهری، چاپ چهارم، تهران: صدرا، ۱۳۸۸، ج ۵، ص ۱۳۴.

۲. همان، ص ۱۳۲.

۳. همان، ص ۱۳۳.

۱. ظلم شناخته شده قدیمی

در قدیم حق انسانی و طبیعی زن نادیده گرفته می‌شد و اکنون حق متفاوت بودن، حق تأهل و استعدادهای نهفته او نادیده گرفته می‌شود، تا او به موجودی تابع، خاضع و بی‌دست و پا تبدیل شود.

۲. ظلم ناشناخته جدید

سوق دادن زن به تحمل، آرایش، مصرف‌گرایی، جلوه‌گرایی بی‌رویه اجتماعی و صرف مخارج سنگین برای آن و... می‌شود تا زن از اهداف متعالی باز ماند و به امور سرگرم‌کننده مشغول شده تا همواره وسیله عشرت اجتماعی باشد و اهم آورد.

غرب، زن را برای مرد می‌خواهد و به زن هیچ نداده است، هر آنچه را که زن در راه احقاق حقوق خود به دست آورده، نتیجه ارگانی و مآزات خودش بوده است و عجیب‌تر آنکه در پی شکل‌گیری نهضت‌های زنانه، سوداگران این نهضت را نیز سرمایه دیده و سعی کرده‌اند با ایجاد انحراف در مسیر نهضت، زنان را باز به راهی برند که خود می‌خوانند؛ از این رو اگر ظلم اولیه بر اساس جهل صورت گرفت، ظلم دوم بر اساس خصومت نسبت به زن ایجاد شد.

خصوصیات ویژه ظلم جدید

ا. گستردگی

این ظلم امروزه از مسائل کاملاً شخصی و خصوصی (جنسی) تا مسائل عمومی کشیده شده است.

ب. تنوع

این ستم همه ابعاد زندگی زن را فرا گرفته به گونه‌ای که او دیگر، نه همسر خوبی، نه مادر مطلوبی و نه حتی می‌تواند زنی مستقل و فعال و معنوی باشد.

ج. آغشته شدن به فریب

برنامه‌ریزان برای همراهی زن، از الفاظ و ایده‌آل‌های بشری همچون: آزادی، حقوق بشر و... کمک گرفته و بسته‌های از پیش تعیین شده اسارت را در قالب‌های زیبا پیچیده‌اند تا زن به محتوای مسموم آن

پی نبرد!

د. عمق

این ظلم به همه لایه‌های زندگی خصوصی و عمومی زن حتی آموزش او نفوذ کرده است؛ زیرا سوداگران در پی عالم‌تر شدن یا اکتشاف و مراحل ترقی زن نبوده‌اند، بلکه عموماً می‌خواهند با دستمزدی کمتر و تحمیل فرهنگ مادی با ایجاد تعارض وظایف خانوادگی و اجتماعی او را استثمار کنند و این امر جز ایجاد یک سیستم حقوقی هماهنگ مادی امکان‌پذیر نیست.

اهداف تربیت و استعمار

ظلم‌های گوناگون در صدد تربیت زن و تبدیل او به موجودی دست و دلباز، کارگر کم‌توقع، ارزان در کار و شهوت‌انگیز است...

تمامی این اهداف باید چند عارضه جدی ایجاد کنند:

- نگذارند استعدادها را درونی زن به‌وز کرده حتی نیازهای فطری او همچون همسری، مادری و... خود را نشان دهد بلکه مایه و سرکوب آن به‌وسیله خود زن صورت پذیرد.
- نگذارد زن حق انسانی و جنسیتی خود را دریابد.
- رابطه ذینفع (مرد) و مورد انتفاع (زن) به گونه‌ای در همه امور برقرار گردد که زن را شأن اجتماعی - شخصیتی خود بداند و به آن افتخار کند.

اهرم‌های پشتیبان این هدف

سوداگران برای تحقق برنامه‌های فوق نیازمند بودند تا بتوانند با استفاده از گونه‌های اهرم‌هایی همچون ولایت مرد (شوهر/پدر) که زن را مدد می‌رساند و بیرون کشیدن و رها کردن زن از خانواده، زمینه دستیابی به او را آسان سازند و این امر جز با کمک علوم و مکاتب بشری و توجیهات فلسفی - علمی و مدد مراکز بین‌المللی امکان تحقق نداشت، از این رو آنچه در زندگی ماشینی امروز، تأثیر مخربی بر خانواده‌ها نهاد، برخی فلسفه‌ها، فرضیه‌ها، و معیارهایی بود که به عنوان راه علاج فراروی زن، از ظلم‌های سنتی پیشنهاد می‌شد که پذیرش آن تنها بر شدت درد و دور شدن زن از حقایق می‌افزود.

در زندگی اروپایی علت کاهش تعهدات خانوادگی از سوی زن و شوهر یا پدر و مادر و فرزندان به این دلیل بود که پس از آنکه آنها به فلسفه‌ای رسیدند، از این تعهدات کاستند، بلکه غرب ابتدا در کانون فساد خانوادگی افتاد، بعد برایش فلسفه ساخت و به عنوان تزیینات جامعه داد.^۱

عمق این برنامه‌ریزی‌ها را نمی‌توان از نوع دغل‌بازی و حرکت‌های سطحی اجتماعی و شعارهای فریب‌گونه‌ی غرب دریافت؛ زیرا آنان چند زن را در محافل سیاسی کنار مردان می‌نشاند تا چنین جلوه دهند که در غرب زنان احقاق حق شده‌اند، بلکه برای یافت عمق بافت درونی فرهنگ غرب باید به هنر و ادبیات آن مراجعه کرد. آنگاه برملا خواهد شد که نگرش منحط غرب به زن، در تاریخ انسانی، بی‌سابقه بوده است.^۲

این برنامه‌ریزی (و سیله و زار شدن زن در دست سرمایه‌داران) بر پنج محور اساسی استوار است:

۱. اصرار بر زینت‌پروری و عادت زن به صرف مخارج سنگین آن؛

۲. توسعه خشونت و زن‌ستیزی؛

۳. ترویج شعارهای فریب‌گونه برای بدام‌نداختن زن؛

۴. تحمیل اصل مرد سالاری؛

۵. منفور و مطرود ساختن احساس همسری، دداری و تأهل.

۱. اصرار بر زینت‌پروری و عادت به مخارج سنگین

فرهنگ غرب بر زینت‌پروری زن اصرار دارد. در حال حاضر بر اساس آمار، بیشتر ثروت بشر خرج تجمل زن می‌شود و مخارج یک زن چندین برابر یک مرد است، در حالی که اگر در آینده مرد از پرداخت نفقه زن و فداکاری در راه او سرباز زند (که زده است) زن یا باید ازدواج نکند، مرد مدد خود را صرف هزینه زندگی زینتی خود کند یا از ابراز تجمل خودداری کند و یا از طریق نامشروع مخارج هنگفت خود را تأمین کند.^۳

۱. مرتضی مطهری، همان، ج ۵، ص ۴۶-۳۵.

۲. همان، ص ۲۴۳.

۳. همان، ص ۲۴۳.